

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пети състав)

23 април 2015 година *

„Преюдициално запитване — Селско стопанство — Регламент (ЕО) № 1/2005 — Закрила на животните по време на транспортиране — Пътуване с дълга продължителност от държава членка към трета държава — Член 14, параграф 1 — Проверка, свързана с дневника за пътуване, която трябва да бъде извършена от компетентния орган по мястото на заминаването преди началото на пътувания с дълга продължителност — Приложимост на тази разпоредба по отношение на частта от пътуването, която се извършва извън територията на Европейския съюз — Приложимост към тази част от пътуването на установените с посочения регламент стандарти“

По дело C-424/13

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Германия) с акт от 2 юли 2013 г., постъпил в Съда на 25 юли 2013 г., в рамките на производство по дело

Zuchtvieh-Export GmbH

срещу

Stadt Kempten,

в присъствието на:

Landesanwaltschaft Bayern,

СЪДЪТ (пети състав),

състоящ се от: Т. von Danwitz, председател на състава, С. Vajda, А. Rosas, Е. Juhász и D. Šváby (докладчик), съдии,

генерален адвокат: Y. Bot,

секретар: I. Illéssy, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 10 юли 2014 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за Zuchtvieh-Export GmbH, от С. Winterhoff и А. Wolowski, Rechtsanwälte,

* Език на производството: немски.

- за Stadt Kempten, от N. Briechle, в качеството на представител,
- за Landesanstalt für Landwirtschaft Bayern, от R. Käß, в качеството на представител,
- за литовското правителство, от D. Krūsiūnas и V. Šeraitė, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от F. Erlbacher, H. Kranenborg и B. Eggers, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 11 септември 2014 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Настоящото преюдициално запитване е относно тълкуването на Регламент (ЕО) № 1/2005 на Съвета от 22 декември 2004 година относно защитата на животните по време на транспортиране и свързаните с това операции и за изменение на директиви 64/432/ЕИО и 93/119/ЕО и Регламент (ЕО) № 1255/97 (ОВ L 3, 2005 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 62, стр. 3).
- 2 Това запитване е отправено в рамките на спор между Zuchtvieh-Export GmbH (наричано по-нататък „Zuchtvieh-Export“) и Stadt Kempten относно решението на последната в качеството ѝ на компетентен орган по мястото на заминаването да откаже митническото освобождаване на пратка едър рогат добитък, която е трябвало да бъде превозена с автомобил по маршрут от Кемптен (Германия) до Андижан (Узбекистан).

Правна уредба

- 3 Регламент № 1/2005 съдържа по-конкретно следните съображения:

„(1) Протоколът относно [закрилата] и хуманното отношение към животните, приложен към Договора за създаване на Европейската общност, изисква при формулирането и провеждането на практика на политиките в областта на земеделието и транспорта Общността и държавите членки да обърнат много голямо внимание на изискванията, свързани с хуманното отношение към животните.

[...]

(5) По причини, свързани с хуманното отношение към животните, транспортирането с дълга продължителност на животни, включително на животни за клане, би трябвало, колкото е възможно, да бъде ограничено.

[...]

(11) За да гарантира постоянното и ефективното приложение на настоящия регламент в цялата Общност, като се има предвид нейния[т] основен принцип, съгласно който животните не трябва да бъдат транспортирани в такива условия, при които по всяка вероятност [се] рискува[...] да им бъде причинено нараняване или [ненужно] страдание, целесъобразно е да се създадат подробни разпоредби, адресирани до специфичните потребности, произтичащи във връзка с различните видове транспорт. Такива подробни разпоредби би

трябвало да бъдат тълкувани и прилагани в съответствие с гореупоменатия принцип и би трябвало своевременно да бъдат актуализирани когато и да е, в частност в светлината на новите научни становища, когато те изглежда, че повече не гарантират спазването на гореспоменатия принцип за специфични видове животни или видове транспорт.

[...]“.

4 Член 1 от Регламент № 1/2005 дефинира приложното поле на този регламент и гласи:

„1. Настоящият регламент се прилага при транспортирането на живи гръбначни животни, извършвано вътре в Общността, включително специфични проверки, извършвани от официални лица върху пратки, влизаци или напускащи митническата територия на Общността.

2. Единствено член 3 и член 27 се прилагат в следните случаи:

- a) транспортирането на животни, извършвано от животновъдите, използващи селскостопански коли или собствени транспортни средства, в случаите, когато географските обстоятелства изискват транспортиране с оглед на сезонното изкарване на паша на някои видове животни;
- б) транспортирането, извършвано от животновъдите на техните собствени животни, в техни собствени транспортни средства, на разстояние по-малко от 50 km от тяхното животновъдно стопанство.

[...]“.

5 Член 2 от този регламент включва по-специално следните определения:

„[...]“

- г) „граничен контролен пункт“ означава всеки контролен пункт, определен и одобрен в съответствие с член 6 от Директива 91/496/ЕИО на Съвета [от 15 юли 1991 година относно определяне на принципите на организация на ветеринарните проверки на животни, въведени в Общността от трети страни, и за изменение на директиви 89/662/ЕИО, 90/425/ЕИО и 90/675/ЕИО (ОВ L 268, стр. 56; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 10, стр. 151)] за извършването на ветеринарни проверки на животни, пристигащи от трети страни на границата на територията на Общността;

[...]

- е) „компетентен орган“ означава централният орган на дадена държава членка, който е компетентен да извършва проверки на хуманното отношение към животните или всеки орган, на който той е делегирал такава компетенция;

[...]

- з) „контролни пунктове“ означават контролни пунктове, както е посочено в Регламент (ЕО) № 1255/97 на Съвета [25 юни 1997 година относно критериите на Общността за пунктовете за спиране и относно изменение на маршрутния план, посочен в приложението към Директива 91/628/ЕИО (ОВ L 174, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 21, стр. 232)];

- и) „изходна точка“ означава граничен контролен пункт или всяко друго място, определено от дадена държава членка, където животните напускат митническата територия на Общността;

й) „пътуване“ означава цялостната транспортна операция от мястото на заминаването до местоназначението, включително всяко разтоварване, настаняване или натоварване, което се случва на междинни точки от пътуването;

[...]

м) „пътуване с дълга продължителност“ означава пътуване, което превишава осем часа и чието начало започва от момента, когато първото животно от пратката е преместено;

[...]

т) „местоназначение“ означава мястото, на което дадено животно е разтоварено от транспортното средство и:

i) е настанено най-малко за 48 часа преди часа на заминаването; или

ii) е заклано;

у) „място за почивка или прехвърляне“ означава всяка спирка по време на пътуването, която не е местоназначението, включително мястото, където животните са сменили транспортните средства с или без да бъдат разтоварени;

[...]

ц) „транспортиране“ означава движението на животни, извършено с едно или повече транспортни средства и свързаните с това операции, включително натоварване, разтоварване, прехвърляне и отпочиване, докато не е завършено разтоварването на животните на местоназначението;

[...]“.

6 Член 3 от Регламент № 1/2005, озаглавен „Общи условия за транспортирането на животни“, гласи:

„Нито едно лице не транспортира животни или не може да накара да бъдат транспортирани животни по начин, който вероятно би могъл да им причини нараняване или [ненужно] страдание.

В допълнение трябва да бъдат спазени следните критерии:

а) предварително са взети всички необходими мерки, за да се намали до минимум продължителността на пътуването и да се задоволят потребностите на животните по време на пътуването;

б) животните да са годни за пътуването;

в) транспортните средства са проектирани, конструирани, поддържани и действащи така, че да се избегне нараняване и страдание и да се гарантира безопасност на животните;

[...]

- д) персоналът, който е натоварен да работи с животните, е обучен или има компетенциите, изисквани за тази цел, и изпълнява своите задачи, без да използва насилие или всякакъв друг метод, който по всяка вероятност може да причини ненужен страх, нараняване или страдание;
- е) транспортирането се извършва без закъснение до местоназначението и условията за хуманното отношение към животните редовно се проверяват и поддържат по съответен начин;
- ж) достатъчна площ на пода и достатъчна височина са предвидени за животните, като се държи сметка за техния размер и предвижданото пътуване;
- з) вода, храна и периоди на почивка се предлагат на животните на редовни интервали от време и са адаптирани, по качество и количество, с техния вид и с техния размер“.

7 Член 5 от Регламент № 1/2005 е озаглавен „Задължения по планирането, отнасящи се до транспортирането на животните“ и гласи:

„[...]

3. Организаторите гарантират, че за всяко пътуване:

- а) хуманното отношение към животните не е изложено на риск поради недостатъчна координация на различните части на пътуването и че са взети под внимание метеорологичните условия [...]

[...]

4. В случай на пътувания с дълга продължителност между държавите членки и с произход и местоназначение трети страни за еднокопитни животни, различни от регистрираните еднокопитни животни, както и за домашни животни от рода на едрия рогат добитък, овце, кози и свине, превозвачите и организаторите спазват разпоредбите, отнасящи се до дневника за пътуване, посочен в приложение II“.

8 Съгласно член 6, параграфи 3 и 4 от този регламент:

„3. Превозвачите транспортират животните в съответствие с техническите правила, посочени в приложение I.

4. Превозвачите поверяват работата с животните на персонал, който е бил обучен по съответните разпоредби на приложение I и приложение II“.

9 Член 8, параграф 2 от Регламент № 1/2005 предвижда:

„Притежателите проверяват всичките животни, пристигащи на дадено място за транзит или на дадено местоназначение, и установяват дали животните са или са били обект на пътуване с дълга продължителност между държавите членки и с произход и местоназначение трети страни. В случай на пътувания с дълга продължителност на [разглежданите] животни [...] притежателите спазват разпоредбите, отнасящи се до дневника за пътуването, които са посочени в приложение II“.

10 Член 14 от Регламент № 1/2005 е озаглавен „Проверки и други мерки, свързани с дневника за пътуване, които трябва да бъдат извършени от компетентния орган преди пътуванията с дълга продължителност“. Параграф 1 от този член има следното съдържание:

„В случай на пътувания с дълга продължителност между държавите членки и трети страни [разглежданите] животни [...] компетентният орган на мястото на заминаването:

- a) извършва подходящи проверки, за да провери, че:
 - i) превозвачите, посочени в дневника за пътуване, имат съответстващите валидни разрешения за транспортиране, валидните сертификати за одобрение за транспортните средства за пътувания с дълга продължителност и валидните свидетелства за правоспособност за шофьорите и придружителите[;]
 - ii) дневникът за пътуване, предоставен от организатора, е реалистичен и [позволява да се допусне, че транспортирането е в] съответствие с настоящия регламент;
- b) когато резултатът от проверките, предвидени в буква а), не е задоволителен, изисква от организатора да промени мерките за [планираното] пътуване с дълга продължителност, така че те да съответстват на настоящия регламент;
- b) когато резултатът от проверките, предвидени в буква а), е задоволителен, компетентният орган подпечатва дневника за пътуване;
- г) съобщава, колкото е възможно по-скоро, подробностите за [планираното] пътуване с дълга продължителност, посочени в дневника за пътуване, на компетентния орган на местоназначението, от изходната точка или от контролния пункт посредством системата за обмен на информация, посочена в член 20 от Директива 90/425/ЕИО на Съвета [от 26 юни 1990 година относно ветеринарните и зоотехническите проверки, приложими при търговията в Общността с определени видове живи животни и продукти с оглед завършване изграждането на вътрешния пазар (ОВ L 224, стр. 29; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 8, стр. 53)]“.

11 Член 15, параграф 2 от посочения регламент гласи:

„В случай на пътувания с дълга продължителност между държавите членки и трети страни проверките на мястото на заминаването, отнасящи се до годността за транспортиране, както е посочено в глава I от приложение I, ще бъдат извършени преди натоварването като част от проверките за здравословното състояние на животните, както е посочено в съответстващото ветеринарно законодателство на Общността, в сроковете, предвидени от това законодателство“.

12 Член 21 от Регламент № 1/2005 се отнася до „[п]роверки на изходните точки и граничните контролни пунктове“. Той гласи:

„1. [...], когато животните [са представени] на изходните точки и граничните контролни пунктове, официално определени ветеринарни лекари на държавите членки проверяват дали животните са транспортирани в съответствие с разпоредбите на настоящия регламент, и по-специално:

- a) че превозвачите са представили копие на валидно разрешително [...];
- b) че шофьорите на пътните транспортни средства, превозващи [съответните] животни [...] или [...] птици, както и придружителите, са представили валиден сертификат за [квалификация и] правоспособност [...];

- в) че животните са годни да продължат своето пътуване;
- г) че [по отношение на] транспортните средства, с които животните трябва да продължат своето пътуване, [се] спазват разпоредбите на глава II и, когато е необходимо, на глава VI от приложение I;
- д) че, в случай на износ, превозвачите са представили доказателство, че пътуването от мястото на заминаването до първото място на разтоварване в страната на крайното местоназначение спазва всяко международно споразумение, изброено в приложение V, приложимо във въпросните трети страни;
- е) дали [съответните] [...] животни [...] са били или трябва да бъдат транспортирани за дълго време.

2. В случай на пътувания с дълга продължителност за [съответните] [...] животни [...] официалните ветеринарни лекари на изходните точки и граничните контролни пунктове извършват и регистрират проверките, изброени в раздел 3 „Място на получаване“ на дневника за пътуване [посочен в] приложение II. Записите на тези проверки и проверката, предвидена в параграф 1, се съхраняват от компетентния орган за период, не по-малък от три години, считано от датата на проверките [...].

3. Когато компетентният орган счита, че животните не са годни да завършат своето пътуване, те трябва да бъдат разтоварени, напоени, нахранени и да могат да си отпочинат“.

13 Глава V от приложение I към Регламент № 1/2005 съдържа стандартите относно интервалите за поене и хранене, продължителността на пътуването и периодите на почивка. Съгласно точка 1.4., буква г) и точка 1.5. от посочената глава превозването на едър рогат добитък с дълга продължителност с автомобилен транспорт трябва да включва, след 14-часово пътуване, период на почивка от поне един час, през който животните трябва да бъдат напоени и ако е необходимо, нахранени, след което те могат да бъдат транспортирани отново за още 14 часа, след което те трябва да бъдат разтоварени, нахранени и напоени и да им бъде дадено време за почивка от най-малко 24 часа.

14 Приложение II от посочения регламент съдържа разпоредби относно дневника за пътуването, чието водене съгласно член 5, параграф 4 от посочения регламент е задължително за превозвачите и организаторите в случай на пътувания на разглежданите животни с дълга продължителност между държавите членки и с произход и с местоназначение в трети държави. Този дневник включва пет раздела, които се отнасят съответно до планирането на пътуването, мястото на заминаването, местоназначението, декларацията на превозвача, отнасяща се, от една страна, до действителното разписание, пунктовете за почивка, прехвърляне и изходните точки и от друга страна, до нараняванията и смъртните случаи на животни по време на пътуването, както и до евентуалните доклади за нередностите. Посоченото приложение съдържа по-специално следните разпоредби:

„[...]“

3. Организаторът трябва:

[...]

- б) да гарантира, че подписаното копие на раздел 1 на дневника за пътуването, съответно попълнено с изключение на номерата на ветеринарните сертификати, е получено [поне] два работни дни преди началото на заминаването от компетентния орган на местоназначението по начин, определен от този орган;

- в) да спазва всякаква инструкция, дадена от компетентния орган[...] в съответствие с член 14, параграф 1 [...];
- г) да гарантира, че дневникът на пътуването е подпечатан, както се изисква в член 14, параграф 1;
- д) да гарантира, че дневникът за пътуването придружава животните по време на пътуването до точката на получаването или в случай на износ за трета страна, поне до изходната точка.

4. Притежателите на мястото на заминаването и, когато местоназначението се намира вътре на територията на Общността, притежателите на местоназначението, попълват и подписват съответните секции от дневника за пътуването. Те информират, колкото е възможно по-скоро, компетентния орган за всякакви резерви, отнасящи се до съответствието с разпоредбите на настоящия регламент, използвайки образца в раздел 5.

[...]

7. Когато животните се изнасят за трета страна, превозвачът дава дневника на пътуването на официалния ветеринарен лекар на изходната точка.

В случай на [...] износ на добитък от рода на едрия рогат добитък [с възстановяване при износа], не е необходимо да се попълва раздел 3 от дневника за пътуването, ако законодателството в областта на земеделието изисква доклад.

8. Превозвачът, посочен в раздел 3 от дневника за пътуването, съхранява:

- а) копие от попълнения дневник за пътуването;

[...]

[Посочените д]окументи [...] се предоставят на разположени[е] на компетентния орган, който [из]дава разрешителното на превозвача и, при поискване, на разположение на компетентния орган на мястото на заминаването, в рамките на един месец, считано от момента, където са попълнени, и се съхраняват от превозвача за период най-малко от три години, считано от датата на проверката.

Документите, посочени в буква а), трябва да бъдат върнати обратно на компетентния орган на мястото на заминаването в рамките на един месец след завършването на пътуването, [освен] ако са използвани системите [за навигация], посочени в член 6, параграф 9 [...].

15 Допълнението на приложение II към Регламент № 1/2005 включва образец на различните раздели на дневника за пътуването. Първият от тези раздели е озаглавен „Планиране“ и съдържа съвкупност от позиции, сред които такива, отнасящи се до общата очаквана продължителност на пътуването (позиция 2), мястото, страната, датата и часа на заминаване (позиции 3.1—3.3), мястото и страната на местоназначението, както и датата и часа на пристигане (позиции 4.1—4.3), видовете и броя на животните (позиции 5.1 и 5.2), очакваното общо тегло на пратката и предвиденото за нея общо пространство (позиции 5.4 и 5.5), списъка на определените по план пунктове за почивка, кога се пристига в тях и продължителността на почивката (позиции 6.1—6.3), както и декларацията от организатора на пътуването, че той е предприел съответните мерки, за да запази хуманното отношение към животните в продължение на цялото пътуване в съответствие с разпоредбите на Регламент № 1/2005.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 16 Zuchtvieh-Export е наело два камиона за транспортирането на 62 животни от рода на едрия рогат добитък от Кемптен до Андиган през Полша, Беларус, Русия и Казахстан на разстояние общо от около 7 000 км. Този превоз трябвало да бъде осъществен от 23 април 2012 г. до 2 май 2012 г. Става въпрос за износ, без да е подадено заявление за възстановяване при износ
- 17 В раздел 1, точка 6 от дневника за пътуването, представен във връзка със заявлението за оформяне на митническо освобождаване, като единствени пунктове за почивка и прехвърляне за транспортната отсечка на територията на съответните трети държави се посочват населените места Брест (Беларус) и Караганда (Казахстан), като във всяко от тези населени места е предвидена 24-часова почивка, а планираната продължителност на пътуването между тези две населени места е 146 часа. От акта за преюдициално запитване е видно, че между посочените населени места са били предвидени периоди на почивка, когато животните щели да бъдат хранени и поени, без да бъдат разтоварвани. Финалната отсечка от пътуването между Караганда и Андиган е трябвало да продължи още 29 часа.
- 18 С решение от 30 януари 2012 г. Stadt Kempten (общинската администрация на град Кемптен) отказва да оформи митническото освобождаване на пратката от едър рогат добитък, като изисква планираното пътуване да бъде променено така, че то да съответства на разпоредбите на Регламент № 1/2005, включително що се отнася до отсечката от пътуването на територията на съответните трети държави между Брест и Андиган, тъй като това изискване не било изпълнено предвид данните във връзка с планирането, посочени в раздел 1 от посочения дневник за пътуване.
- 19 Освен че подава молба за налагане на временни мерки, която е отхвърлена, Zuchtvieh-Export обжалва и по същество това решение на Stadt Kempten, като понастоящем с жалбата е сезиран като въззивна инстанция Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Административен съд на провинция Бавария, Германия). С тази жалба Zuchtvieh-Export иска по-специално да се установи незаконосъобразността на решението на Stadt Kempten от 30 януари 2012 г. и последната да бъде задължена да извърши оформянето на митническото освобождаване на разглежданата пратка от едър рогат добитък.
- 20 Основният въпрос, който се поставя в главното производство, е дали в случай на пътуване, което започва от територията на Европейския съюз, но завършва извън нея, Регламент № 1/2005 намира приложение също и за отсечката от това пътуване, която се осъществява на територията на една или повече трети държави. Този въпрос се поставя главно във връзка с обстоятелството, че в рамките на предвидената в член 14 от Регламент № 1/2005 проверка органът, компетентен по мястото на заминаването, е одобрил или отказал да одобри транспортирането въз основа на данните за планираното пътуване, отразени в раздел 1 от дневника, представен на този орган.
- 21 Запитващата юрисдикция счита, че разпоредбите от Регламент № 1/2005 в тяхната цялост противоречат на тезата, че в подобен случай органът по мястото на заминаване може да одобри транспортирането, като подпечата дневника за пътуване единствено ако изглежда, че разпоредбите от този регламент са били спазени също и извън територията на Съюза. В това отношение запитващата юрисдикция посочва членове 1, 3, 5 и член 21, параграф 1, буква д) от посочения регламент, но преди всичко се позовава на допълнението от приложение II към същия регламент, в което е публикуван образец на различните раздели от дневника за пътуването, и по-специално на раздел 1 от него, отнасящ се до планирането на пътуването.

- 22 Тази юрисдикция се позовава, от една страна, на позиции 2—4 от този раздел 1 (относно общата очаквана продължителност, мястото и времето на заминаване, местоназначението и времето на пристигане), които, тълкувани във връзка с определението на понятието „пътуване“, съдържащо се в член 2, буква й) от Регламент № 1/2005, показвали, че било необходимо да се представят данни за цялото пътуване.
- 23 От друга страна, запитващата юрисдикция посочва декларацията на организатора, уредена в позиция 7 от този раздел, съгласно която организаторът заявява, че е „взе[л] съответни мерки, за да се запази хуманното отношение към животните по време на пътуването, в съответствие с разпоредбите на Регламент [№ 1/2005]“.
- 24 Запитващата юрисдикция отбелязва също, че дори в случаите на износ и въпреки че превозвачът трябва да предаде дневника за пътуване на официалния ветеринарен лекар в изходната точка в съответствие с точка 7 от приложение II, превозвачът е длъжен да запази копие от дневника и да го изпрати на компетентния орган по мястото на заминаването в съответствие с точка 8 от това приложение.
- 25 В случай че би следвало да надделее тезата, че подобен вид транспортиране може да бъде одобрено единствено ако от дневника за пътуването е видно, че разпоредбите от Регламент № 1/2005 са спазени също и по отношение на частта от пътуването, която трябва да се извърши извън територията на Съюза, запитващата юрисдикция счита, че организаторът на пътуването не можел да се ограничава да декларира, че ще бъдат спазвани уредбата в сила в съответните трети държави и евентуално приложимите международни договори. В допълнение това следвало също да бъде отразено и в дневника за пътуването. В настоящото дело обаче случаят не бил такъв, защото раздел 1 от дневника за пътуване, разглеждан в главното производство, не съдържа реалистични данни по смисъла на член 14, параграф 1, буква а), подточка ii) от Регламента № 1/2005, тъй като в този раздел не били посочени пунктовете за почивка по време на частта от пътуването в отсечката между Брест и Караганда, както и между последното населено място и крайното местоназначение Андиджан. Освен това подпечатването на дневника от органа по мястото на заминаването щяло да създаде впечатлението, че пътуването до местоназначението било одобрено по отношение на всичките му условия, което не било уместно и по отношение на органите на третите държави.
- 26 Според застъпваната от Zuchtvieh-Export противоположна теза одобряването на планираното пътуване в рамките на проверките по член 14, параграф 1 от Регламент № 1/2005 се отнасяло само за частта от пътуването, за която Регламентът се прилагал *ratione loci*. Редица разпоредби от този регламент, включително член 21, параграф 1, буква д), отнасящ се до проверките на изходните точки и граничните контролни пунктове, показвали, че въведеният с него режим не се прилагал извън границите на Съюза.
- 27 Zuchtvieh-Export изтъква също, че възможността за прилагане на стандартите по Регламент № 1/2005 извън територията на Съюза, и по-специално на стандартите по глава V от приложение I от този регламент, отнасящи се до интервалите за поене и хранене, както и до продължителността на пътуването и почивките, била нереалистична и непродуктивна. Това било така, защото в третите държави съществували само малко на брой сигурни в хигиенно и техническо отношение обори, където да бъдат разтоварвани за почивка транспортираните животни, поради което били налице значителни рискове от наранявания и кръстосани заразявания. Всъщност установените с регламента стандарти били неразделно свързани с качеството на инфраструктурата, предвидена за превоза на животни на територията на Съюза, и по-специално с изградените на тази територия контролни пунктове (които са пунктовете за почивка), за които член 36 от посочения регламент въвежда задължителни санитарно-технически изисквания.

- 28 В допълнение това, че от материалноправна гледна точка стандартите съгласно Регламент № 1/2005 не са непременно приложими при всички обстоятелства, се установявало от член 30, параграф 6 от този регламент, който предвижда възможност за дерогации във връзка с пътуванията с дълга продължителност с цел да се отчита отдалечеността на някои региони по отношение на континенталната част от територията на Съюза.
- 29 Освен това от заглавието на позиция 6 от раздел 1 от образеца на дневника за пътуването — „Списък на определените по план пунктове за почивки, прехвърляне и изходни точки“ — следвало, че организаторът на пътуването не бил задължен да посочи всички пунктове за почивка. Все пак географските особености невинаги позволявали да се предвиди мястото, където да се направи почивка.
- 30 Освен това посочените стандарти можело да се окажат в противоречие с приложимите разпоредби на съответните трети държави, например с действащото в Русия законодателство, където властите имали постоянна практика да забраняват разтоварването на животните по време на периодите на почивка.
- 31 Накрая принципът на териториалност насочвал към допускане на приложимостта на Регламент № 1/2005 само на територията на Съюза.
- 32 В отговор на тези доводи Stadt Kempten и Landesanstalt für Landwirtschaft Bayern посочват, от една страна, че липсата на пунктове за почивка извън територията на Съюза не освобождавала превозвачите от изискването да изпълняват възложените им с Регламент № 1/2005 задължения в тази насока, а от друга страна, че тъй като животните не се разтоварвали през периодите на почивка, това означавало, че транспортните отделения не се чистели и че не били гарантирани нито поенето, нито контролът на всяко едно животно поотделно, а те били дори и невъзможни. Поради тази причина и предвид съображение 5 от посочения регламент, съгласно което пътуванията с дълга продължителност би трябвало, доколкото е възможно, да бъдат ограничени, следвало да се счита, че определени превози просто не можели да бъдат извършвани поради невъзможността да се спазват приложимите стандарти.
- 33 В този контекст Oberster Gerichtshof решава да спре производството по делото и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Следва ли член 14, параграф 1 от Регламент № 1/2005 да се тълкува в смисъл, че в случай че разглежданите животни са обект на пътувания с дълга продължителност, при които мястото на заминаването се намира в държава членка, но местоназначението се намира в трета държава, компетентният орган по мястото на заминаването има право да подпечата съгласно член 14, параграф 1, буква в) от този регламент представения от организатора на транспортирането дневник за пътуване само ако този дневник изпълнява изискванията, установени в член 14, параграф 1, буква а), подточка ii) от посочения регламент по време на цялото пътуване — от мястото на заминаване до местоназначението, тоест включително за транспортни отсечки, които са изцяло извън територията на Съюза?
- 2) Следва ли член 14, параграф 1 от Регламент № 1/2005 да се тълкува в смисъл, че компетентният орган по мястото на заминаването съгласно член 14, параграф 1, буква б) от този регламент има право да задължи организатора на пътуването да промени мерките за планираното пътуване с дълга продължителност така, че разпоредбите от посочения регламент да се спазват по време на цялото пътуване — от мястото на заминаването до местоназначението, включително когато отделни отсечки от пътуването са изцяло в трети държави?“.

По преюдициалните въпроси

- 34 С поставените преюдициални въпроси, които следва да бъдат разгледани заедно, запитващата юрисдикция иска да установи по същество дали член 14, параграф 1 от Регламент № 1/2005 следва да бъде тълкуван в смисъл, че за да може компетентният орган по мястото на заминаване да разреши транспортиране на разглежданите животни, което включва тяхното пътуване с дълга продължителност, започващо на територията на Съюза и продължаващо извън нея, организаторът на пътуването трябва да представи дневник за пътуването, който с оглед на предвидените мерки за посоченото пътуване е реалистичен и позволява да се допусне, че разпоредбите на този регламент ще бъдат спазени, включително по отношение на частта от посоченото пътуване, която ще се извърши на територията на трети държави, като в случай че това не е така, посоченият орган има право да изиска посочените мерки да бъдат изменени така, че да бъде гарантирано спазването на посочените разпоредби по време на цялото пътуване.
- 35 Преди всичко следва да се отбележи, че от една страна, от съображение 1 Регламент № 1/2005 следва, че последният се основава на Протокола (№ 33) относно закрилата и хуманното отношение към животните, приложен към Договора за ЕО, съгласно който при формулирането и провеждането на практика на политиката на Общността, по-специално в областта на селското стопанство и транспорта, Общността и държавите членки трябва изцяло да обръщат внимание на изискванията, свързани с хуманното отношение към животните. Съгласно съдебната практика закрилата на хуманното отношение към животните представлява легитимна цел от общ интерес, чиято важност се изразява по-конкретно чрез приемането на този протокол от държавите членки (вж. в този смисъл решения *Viamex Agrar Handel и ZVK*, C-37/06 и C-58/06, EU:C:2008:18, т. 22 и *Nationale Raad van Dierenkwekers en Liefhebbers и Andibel*, C-219/07, EU:C:2008:353, т. 27). Понастоящем на посочения протокол съответства член 13 ДФЕС, който е разпоредба с общо приложение, намираща се в първата част от ДФЕС — относно принципите.
- 36 Освен това от съображения 5 и 11 от този регламент следва, че законодателят е възнамерявал да установи подробна уредба, основана на принципа, че животните не трябва да бъдат транспортирани в такива условия, при които се рискува да бъдат наранени или да претърпят ненужни страдания, като се взема предвид обстоятелството, че хуманното отношение към животните предполага транспортирането им с дълга продължителност да бъде колкото е възможно ограничено.
- 37 Преди всичко следва да се посочи, че от редица разпоредби от Регламент № 1/2005 следва, че той възлага задължения не единствено във връзка с транспортирането на живи гръбначни животни изключително на територията на Съюза, но също и с оглед на транспортирането, извършвано от тази територия с местоназначение в трети държави, каквото е транспортирането, разглеждано в главното дело. Освен член 14 от този регламент тези разпоредби по същество са член 1, параграф 1, член 2, буква и), член 5, параграф 4, член 8, параграф 2, член 15, параграф 2 и член 21 от същия регламент.
- 38 В това отношение не следва тълкуването да се свежда до изолиран прочит на първата част на член 1, параграф 1 от Регламент № 1/2005, според която този регламент се прилага за транспортирането на животни в рамките на Съюза. По-специално, във втората част от тази разпоредба, която се отнася до извършването на специфични проверки върху пратки, влизаци в или напускащи митническата територия на Съюза, се взема предвид, че подобни случаи на транспортиране могат да имат външно измерение и да напускат тази територия. В този контекст член 2, буква и) от Регламент № 1/2005 предвижда определение на понятието „изходна точка“, в което се има предвид мястото, откъдето животните напускат територията на Съюза.

- 39 Освен това останалите разпоредби, посочени в точка 37 от настоящото съдебно решение, също уреждат транспортирането на животни с място на заминаване на територията на Съюза и с местоназначение в трети държави. По-специално задълженията, които член 5, параграф 4 и член 8, параграф 2 от този регламент възлагат на организаторите, на превозвачите и на притежателите на животни, изрично се отнасят не само за пътувания с дълга продължителност между държавите членки, но също и за такива пътувания с местоназначение в трети държави.
- 40 Същото се отнася и за проверките, които компетентният орган трябва да извърши съгласно член 14, параграф 1, член 15, параграф 2, и член 21, параграф 1 от Регламент № 1/2005. По-специално член 14 от този регламент, който урежда „[п]роверки[те] и други[те] мерки, свързани с дневника за пътуване, които трябва да бъдат извършени от компетентния орган преди пътуванията с дълга продължителност“, намира приложение към „пътувания[та] с дълга продължителност между държавите членки и трети страни“ съгласно самия текст на параграф 1 от този член.
- 41 В представеното пред Съда писмено становище Европейската комисия посочва, основавайки се по-конкретно на член 21, параграф 1 от Регламент № 1/2005, че Регламентът обвързва извършването на такова транспортиране — по отношение на отсечката от превода извън територията на Съюза — с провеждането на специфична проверка, която се отнася единствено до някои основни изисквания на посочения регламент, а именно на изискванията, произтичащи от член 3 от същия.
- 42 В това отношение следва да се отбележи, на първо място, че транспортирането, извършвано от територията на Съюза с местоназначение в трети държави, не се числи към случаите на транспортиране, към които — съгласно изрично предвиденото от член 1, параграф 2 от Регламент № 1/2005 — се прилагат единствено членове 3 и 27 от този регламент.
- 43 На следващо място, независимо че член 21, параграф 1 от Регламент № 1/2005 предвижда извършването на специална проверка, в рамките на която компетентните органи са длъжни да проверят по-специално изпълнението на редица специфични изисквания, произтичащи от този регламент, тази разпоредба задължава тези органи в допълнение да „проверяват дали животните са транспортирани в съответствие с разпоредбите на [посочения] регламент“, като не се ограничава обхватът на тази проверка за спазването на определени разпоредби от този регламент.
- 44 Що се отнася по-специално до получаване на разрешение от компетентния орган по мястото на заминаване, следва да се отбележи, че текстът на член 14, параграф 1, буква а), подточка ii) и буква б) от Регламент № 1/2005, който се отнася изрично до транспортирането на животни от територията на Съюза с местоназначение в трети държави, се позовава на необходимостта за съответствие с този регламент. Във връзка с това не е предвидено разграничение между случаите на транспортиране на територията на Съюза и случаите на транспортиране с местоназначение в трети държави.
- 45 По същия начин в разпоредбите на член 5, параграф 4, на член 6, параграфи 3 и 4 и на член 8, параграф 2 от Регламент № 1/2005, уреждащи основните задължения, които трябва да бъдат изпълнявани по време на дълги пътувания, не се провежда разграничение в зависимост от обстоятелството дали става въпрос за транспортиране на животни на територията на Съюза, или за транспортиране с местоназначение в дадена трета държава. В действителност член 5, параграф 4 от този регламент предвижда, че в случай на „пътувания с дълга продължителност между държавите членки и с произход и местоназначение [в] трети страни“ на организаторите и на превозвачите са възложени определени задължения във връзка с дневника за пътуване. Същото се отнася и за задълженията за проверка и водене на документацията във връзка с дневника за пътуване, които член 8, параграф 2 от посочения регламент възлага на притежателите на животни в случаите на пътувания с дълга продължителност.

- 46 На последно място, що се отнася до задължението на превозвачите, произтичащо от член 6, параграфи 3 и 4 от Регламент № 1/2005 — да транспортират животните в съответствие с техническите правила, посочени в приложение I към този регламент, и да поверяват работата с животните на персонал, който е бил обучен по съответните разпоредби на приложение I и приложение II към посочения регламент — следва да се приеме, че тези разпоредби се отнасят най-общо до транспортирането на животни и не се прави разграничение в зависимост от местоназначението.
- 47 Следователно член 14 от Регламент № 1/2005 не подчинява транспортирането на животни от територията на Съюза с местоназначение в трети държави на специален разрешителен режим, различен от режима, приложим към случаите на транспортиране на територията на Съюза.
- 48 Освен това следва да се припомни, че в главното производство се спори относно въпроса дали всички данни, посочени в приложение II към този регламент, и по-специално тези относно продължителността на пътуването и периодите на почивка, трябва да бъдат включени в дневника за пътуване, предоставен на компетентния орган по мястото на заминаване — по отношение на онази част от разглежданото в главното производство пътуване с дълга продължителност, която следва да се извърши на територията на трети държави.
- 49 На първо място, следва да се отбележи, че в посветения на планирането на транспортирането член 5, параграф 4 от посочения регламент се предвижда, че дневникът за пътуването трябва да бъде изготвен в съответствие с разпоредбите на приложение II към този регламент за всеки случай на пътуване с дълга продължителност на разглежданите животни, включително за пътувания с местоназначение в трети държави. За тази цел точка 3, буква б) от това приложение задължава организатора на пътуването с дълга продължителност да изпрати на компетентните органи по място на заминаване копие от надлежно попълнения раздел 1 от дневника за пътуването, който се отнася за планирането на пътуването.
- 50 Данните, включени в посочения раздел 1, и по-специално данните относно пунктовете за почивка и за прехвърляне и относно изходните точки (позиция б), трябва да обхващат цялата планирана операция по транспортиране от мястото на заминаването до местоназначението, както е видно от законовото определение на термина „пътуване“ в член 2, буква й) от Регламент № 1/2005. Следователно в случаите на пътувания с дълга продължителност до трети държави дневникът за пътуването трябва да съдържа тези данни както за частта от пътуването на територията на Съюза, така и за частта от пътуването на територията на трети държави.
- 51 На второ място, що се отнася до изисквания, на които тези данни трябва да отговарят, от член 14, параграф 1, буква а), подточка ii) от Регламент № 1/2005 следва, че компетентният орган по мястото на заминаването следва да провери дали може да се счита, че транспортирането е в съответствие с изискванията на настоящия регламент. Следователно от отразеното в дневника за пътуването планиране на пътуването — що се отнася до предвидената продължителност на пътуването и на предвидените почивки — трябва да става по-специално ясно, че предвиденото транспортиране отговаря по-специално на техническите спецификации, свързани с интервалите за поене и хранене и с продължителността на пътуването и периодите на почивка, посочени в глава V от приложение I към посочения регламент, които спецификации превозвачът е длъжен да спазва съгласно член 6, параграф 3 от същия регламент.
- 52 В това отношение следва да се отбележи, че съгласно член 14, параграф 1, буква а), подточка ii) от Регламент № 1/2005 компетентният орган по мястото на заминаване извършва „подходящи проверки“ на дневника за пътуване. Тези проверки се провеждат, преди да бъде извършено пътуване с дълга продължителност от територията на Съюза с местоназначение в трета държава, и поради това не се отнасят само до въпроса дали дневникът за пътуването, предоставен от организатора, е „реалистичен“ и „[позволява да се допусне]“, че

транспортирането е в съответствие с този регламент. Следователно при извършването на своята предварителна проверка посоченият орган разполага с определена свобода на преценка, която му предоставя възможност да вземе надлежно предвид несигурните моменти, свързани с пътуванията с дълга продължителност, определена част от които се извършва на територията на трети държави.

- 53 Както обаче посочва Комисията в съдебното заседание пред Съда, от практиката относно предоставянето на възстановявания при износ на основание на Регламент (ЕО) № 817/2010 на Комисията от 16 септември 2010 година относно определяне на подробни правила по силата на Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета по отношение на изискванията за предоставяне на възстановявания при износ, свързани с хуманно отношение към живите животни от рода на едрия рогат добитък по време на транспорт (ОВ L 245, стр. 16), която практика предполага извършването на последваща проверка на изискванията относно интервалите за поене и хранене и относно времето за пътуване и периодите за почивка, произтичащи от Регламент № 1/2005, не става ясно дали при транспортирането на животни от Съюза и с местоназначение в трети държави възникват системни трудности при спазването на тези изисквания на територията на третите държави. Що се отнася по-специално до положението на територията на Руската федерация, Комисията не разполагала с информация дали в тази трета държава съществувала нормативна уредба или практика на нейните компетентни административни органи, с която да се забранява разтоварването на животни в разположените на нейна територия пунктове за почивка и за прехвърляне на животните.
- 54 Въпреки това, в случай че законодателството или практиката на административните органи на дадена трета държава, през която трябва да се премине при пътуването, не допуска — по подлежащ на удостоверяване и окончателен начин — пълното съобразяване на определени технически спецификации от този регламент, в рамките на неговата свобода на преценка компетентният орган по мястото на заминаване разполага също така с правомощието да приеме, че планирането на дадено транспортиране е реалистично, ако, предвид по-специално на оборудването на превозните средства и на предвидените мерки за пътуване, то позволява да се допусне, че при предвиденото транспортиране ще се осигури същото хуманно отношение към животните, каквото се изисква в посочените технически спецификации.
- 55 При всички положения съгласно член 14, параграф 1, буква б) от Регламент № 1/2005 посоченият орган има право да изисква по-специално изменение на разглежданото планиране на пътуването, така че да се гарантира, че при неговото извършване ще се премине през достатъчно пунктове за почивка, и за да може да се приеме, че при това пътуване ще се спазват посочените изисквания относно интервалите за поене и хранене, както и относно продължителността на пътуването и на почивките.
- 56 С оглед на всички изложени съображения на поставените въпроси трябва да се отговори, че член 14, параграф 1 от Регламент № 1/2005 следва да бъде тълкуван в смисъл, че за да може компетентният орган по мястото на заминаване да разреши транспортиране на разглежданите животни, което включва тяхното пътуване с дълга продължителност, започващо на територията на Съюза и продължаващо извън нея, организаторът на пътуването трябва да представи дневник за пътуването, който с оглед на предвидените мерки за посоченото пътуване е реалистичен и позволява да се допусне, че разпоредбите на този регламент ще бъдат спазени, включително по отношение на частта от посоченото пътуване, която ще се извърши на територията на трети държави, като в случай че това не е така, посоченият орган има право да изиска тези мерки да бъдат изменени така, че да бъде гарантирано спазването на посочените разпоредби по време на цялото пътуване.

По съдебните разноси

- 57 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноси. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (пети състав) реши:

Член 14, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1/2005 на Съвета от 22 декември 2004 година относно защитата на животните по време на транспортиране и свързаните с това операции и за изменение на директиви 64/432/ЕИО и 93/119/ЕО и Регламент (ЕО) № 1255/97 следва да бъде тълкуван в смисъл, че за да може компетентният орган по мястото на заминаване да разреши пътуване с дълга продължителност на еднокопитни животни, различни от регистрираните еднокопитни животни, както и на домашни животни от рода на едрия рогат добитък, овце, кози или свине, което пътуване започва на територията на Европейския съюз и продължаващо извън нея, организаторът на пътуването трябва да представи дневник за пътуването, който с оглед на предвидените мерки за посоченото пътуване е реалистичен и позволява да се допусне, че разпоредбите на този регламент ще бъдат спазени, включително по отношение на частта от посоченото пътуване, която ще се извърши на територията на трети държави, като в случай че това не е така, посоченият орган има право да изиска тези мерки да бъдат изменени така, че да бъде гарантирано спазването на посочените разпоредби по време на цялото пътуване.

Подписи